

Addendum: Keuze voor een scenario

Het rapport 'Gemeentelijk Informatiepunt Energie: wat is een goede aanpak?' schetst drie mogelijke scenario's voor een Gemeentelijk Informatiepunt Energie in gemeente Heerenveen. Het is aan de gemeenteraad om te kiezen welk scenario de voorkeur heeft. Deze voorkeur kan in ieder geval worden beïnvloed door de huidige context (maatschappelijke wensen/actualiteit), de uitgezette koers van de gemeente (huidig energiebeleid) en combinatie met andere initiatieven vanuit de gemeente op andere beleidsterreinen (bijvoorbeeld wijkcoördinatoren). Houd daarbij in gedachten dat de scenario's niet zijn bedoeld als éénmalige keuzes, maar als kansrijke ontwikkelpaden ter inspiratie en onderbouwing van de opzet van het Gemeentelijk Informatiepunt Energie.

Opbrengst en investering

Het is logisch om de keuze voor een scenario te willen baseren op de relatie tussen investering en opbrengst: welk scenario levert in verhouding het meeste op? Om een indruk te krijgen van de verhouding tussen investering en opbrengst van verschillende aanpakken, zijn de initiatieven hierover bevraagd.

Het blijkt niet eenvoudig te zijn om hier een concrete inschatting van te maken. Veel initiatieven hebben hier (nog) geen goede indruk van en wijzen vooral op ervaringen zoals het (toenemende) gebruik en de tevredenheid van inwoners. Ook is het lastig om de opbrengst te duiden doordat een vergelijking met de beginsituatie zonder initiatief onmogelijk is. Ook landelijk staan de ontwikkelingen niet stil, wat maakt dat de beginsituatie hoe dan ook verandert. Hoe heeft het initiatief aan die veranderingen bijgedragen?

Daarnaast zijn de initiatieven uit de verkenning divers en vinden ze plaats in context van de betreffende gemeente of regio. De aanpak en het succes van een initiatief kan niet worden losgekoppeld van die context. Daarom is niet te zeggen of een initiatief – of onderdelen daarvan – op dezelfde manier uitpakt in de gemeente Heerenveen.

Kortom, het is niet verantwoord om iets over de relatie tussen investering en opbrengst van de (onderdelen van) de scenario's te zeggen. Dit betekent ook dat die factor op dit moment geen rol speelt in het maken van de keuze voor een scenario. Wat speelt hier dan wel een rol in? En hoe zorg je ervoor dat de aanpak voor het Gemeentelijk Informatiepunt Energie de gewenste resultaten brengt?

Rode draad initiatieven

Uit de ervaringen van de initiatieven zijn twee rode draden te halen. Deze geven, naast de eerder genoemde factoren (context, koers en inpasbaarheid), meer input voor het maken van een keuze voor een scenario.

1. Het aantal vragen en de complexiteit van de vragen richting kennisfuncties neemt toe. Dit vraagt bij verschillende initiatieven om meer inzet dan vooraf bepaald.
2. Veel initiatieven herkennen dat inwoners persoonlijk advies zoeken en persoonlijk advies waarderen en enkele initiatieven stellen dat persoonlijk advies een meerwaarde heeft. Daarbij betekent 'persoonlijk' dat er aandacht is voor de individuele situatie en vragen van de inwoners.

Monitoring

Om een succesvol Gemeentelijk Informatiepunt Energie te realiseren, is monitoring essentieel. De voorgestelde scenario's passen op basis van de verkenning goed bij gemeente Heerenveen, maar worden met klem kansrijke ontwikkelpaden genoemd. Het is van te voren namelijk nooit met alle zekerheid te zeggen wat de juiste aanpak is. Ook al is er grondig vooronderzoek geweest: de ervaring zal het leren.

Monitoren en sturen is daarom belangrijk: Doen we de goede dingen? Doen we de goede dingen goed? En hoe kunnen we het beter doen? Het advies is om een structuur op te zetten voor die monitoring, zodat deze continu plaatsvindt en vast evaluatie- en beslismomenten kent. Zo ontstaat een dynamisch en succesvol Gemeentelijk Informatiepunt Energie.

Wat monitor je dan? Dat is aan de gemeente zelf. Het is erg lastig om te monitoren hoe de investeringen en de opbrengsten van het Gemeentelijk Informatiepunt Energie zich tot elkaar verhouden (zie boven). Het advies is daarom om te monitoren op factoren die de gemeente belangrijk vindt. Denk bijvoorbeeld aan: ervaringen van inwoners, aantal contacten met inwoners, bezoeken aan de website, aantal inwoners wat duurzame aanpassingen doet aan hun woning, ervaringen van burgerinitiatieven. Daarin is onderscheid te maken tussen monitoring op gebruik en effect. Door bewust keuzes te maken in de monitoring is het mogelijk om te sturen op wat gemeente Heerenveen belangrijk vindt.

Keuze voor een scenario

Het advies is om bij de keuze voor een scenario twee alternatieven af te wegen.

- A. Kies voor scenario 1 (Delen) en breid eventueel uit op basis van de monitoring
- B. Kies voor scenario 3 (Delen, luisteren en samen optrekken) en stuur of perk in op basis van resultaten uit de monitoring.

De uiteindelijke keuze voor een scenario hangt af van de verdere context, uitgezette koers, (gewenste) inpasbaarheid en de interpretatie van de rode draden uit de initiatieven.

De lessen uit de initiatieven, de opbrengst van de enquête en de interactie daarover in het groepsgesprek pleiten voor een keuze voor scenario 3, omdat de vragen toenemen en persoonlijke aandacht gewenst is. Ook de insteek van gemeente Heerenveen, zoals de wens om dicht bij de burger te staan en de nadruk op verduurzaming van Heerenveen, pleit voor een grondige inzet. Vervolgens maakt continue monitoring een succesvolle uitwerking van het gekozen scenario voor het Gemeentelijk Informatiepunt Energie mogelijk.